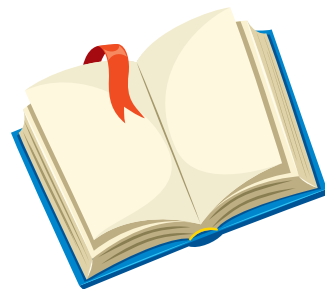

Dječji vrtić Pčelica

DJEČJI VRTIĆI DUBROVNIK

Za učenje spremni!

OŠ Lapad
OŠ Montovjerna

Grad Dubrovnik

MINISTARSTVO ZNANOSTI
I OBRAZOVANJA
REPUBLIKE HRVATSKE

Udruga za rehabilitaciju i edukaciju VISOKI JABLANI

Adresa:
Vlatka Mačeka 122
20 000 Dubrovnik

Kontakt
098 608 742

Email
posebanprijatelj@yahoo.com

www.posebanprijatelj.hr

Adresa:
Bilice 37, Rovinjsko Selo
52 210 Rovinj

Kontakt
Tel: +385 52 848 224

Email
ured@visoki-jablani.org

www.visoki-jablani.org

SAŽETAK

Trenutno je oko 544 djece s teškoćama u razvoju od 0 do 19 godina u gradu Dubrovniku.

U OŠ kojima je osnivač Grad Dubrovnik ima ukupno 169 učenika s poteškoćama. Djeca se relativno kasno integriraju u redovan obrazovni sustav. Upisi u prvi razred se odgađaju jer se kod djece predškolske dobi uočavaju ograničenja u usvajanju nastavnog gradiva i teškoće socijalizacije kao posljedice nepovoljnih bio-psiho-socijalnih utjecaja: *neurološkog statusa, kognitivnih i perceptivnih sposobnosti kao i nepovoljnih utjecaja iz uže socijalne sredine.*

Iako se pojam "školska zrelost" poistovjećuje s intelektualnim sposobnostima djeteta, kod tzv. "nezrele djece" razlog za probleme u usvajanju školskog gradiva nisu teškoće intelektualnog funkcioniranja već se npr. može raditi o **neurološkim oštećenjima i problemima na području perceptivno-motoričkog funkcioniranja** i ona su uslijed toga nedovoljno samostalna, plašljiva, inhibirana.

Provođenjem strukturiranog programa poticanja perceptivno-motoričkih sposobnosti i nivoa socijalne adaptacije, želimo podići spremnost djece s teškoćama u razvoju za učenje i integraciju u redovni obrazovni sustav i smanjiti broj odgoda upisa u prvi razred OŠ na području Dubrovnika.

Projekt će rezultirati boljim uspjehom u školskom učenju kod djece i utjecati na doživljaj vlastite uspješnosti i smanjenje neprilagođenih oblika ponašanja, čime će djeci biti omogućeno daljnje školovanje u skladu s njihovim mogućnostima. Zajednica će biti unaprijeđena kvalitetnim ranim odgojem i brigom, kvalitetnijim školovanjem djece s teškoćama i sveobuhvatnom podrškom obitelji.

Ciljna skupina su djeca predškolske dobi, od 5 do 8 g., s poteškoćama u razvoju. U projekt će biti uključeni svi vrtići Grada Dubrovnika, a probrana su djeca koja imaju ograničenja u usvajanju nastavnog gradiva i teškoće socijalizacije u ranoj predškolskoj dobi, kao posljedicu nepovoljnih bio-psiho-socijalnih utjecaja, kao, npr.: neurološkog statusa, kognitivnih i perceptivnih sposobnosti, kao i nepovoljnih utjecaja iz uže socijalne sredine.

Nakladnik: "Udruga Poseban prijatelj"
i udruga "Visoki Jablani"

Uredništvo: Dženita Lazarević, Silva Capurso,
Lamia Lazarević, Mihaela Jović Karešin,
doc.dr.sc. Ljiljana Pintarić Mlinar

Lektura: Silva Capurso i Dajana Šimić

Grafička priprema i tisak: PRESSMAX

Naklada: 200 kom

Tiskano: rujan, 2022

Projekt "Za učenje spremni" ostvaren je
uz financijsku podršku Ministarstva znanosti
i obrazovanja.

U školskoj godini 2019/2020, proveden je probir djece s teškoćama u razvoju u sklopu kojeg je izdvojeno 326 djece sa sumnjom na utvrđene teškoće ili već s utvrđenim teškoćama u razvoju prema Državnome pedagoškom standardu.

Od toga je kod većine odgođen upis u prvi razred OŠ. Kod tzv. "nezrele djece" razlog za probleme u usvajanju školskog gradiva nisu teškoće intelektualnog funkcioniranja već se može raditi o npr.: neurološkim oštećenjima, problemima u području perceptivno-motoričkog funkcioniranja zbog čega su djeca nedovoljno samostalna, plašljiva, inhibirana. **Ustanovljeno je da nezrela djeca imaju loš uspjeh ne samo u prvom razredu nego i u slijedeće 3 - 4 godine nastave.**

Primjena strukturiranog programa za poticanje perceptivno-motoričkih sposobnosti opravdana je kod djece s teškoćama u razvoju ili indikacijama za teškoće u razvoju zbog kojih im se predlaže odgoda upisa u prvi razred osnovne škole.

Svrha projekta je podići spremnost djece s teškoćama u razvoju za učenje i integraciju u redovni obrazovni sustav.

Primarni/specifični ciljevi su: 1. Provesti strukturirani program poticanja perceptivno-motoričkih sposobnosti i nivoa socijalne adaptacije s najmanje 50 djece predškolske dobi iz dubrovačkih vrtića; 2. Podići razinu javne svijesti, a posebice svijesti odgojnih i obrazovnih djelatnika, kao i članova obitelji djece s teškoćama u razvoju, o metodama potpore djeci s teškoćama u razvoju za uspješno učenje i sudjelovanje u redovnom osnovnoškolskom obrazovanju.

Sekundarni/opći cilj je smanjiti broj odgoda upisa u prvi razred osnovne škole na području Grada Dubrovnika.

Metodologija mjerenja ostvarenja ciljeva u 3 faze: 1. interna evaluacija nakon provedbe projekta i analiza postignuća unaprijed definiranih mjerljivih rezultata; 2. praćenje upisa u škole i uspješnosti učenja kod krajnjih korisnika koji su se upisali u školu cca 6 mjeseci do godine dana nakon provedbe projekta; 3. analiza dugoročnih promjena u obrazovnom sustavu s obzirom na broj uspješnih učenika s teškoćama.

2. OPIS USTANOVA

2.1. DV Palčica / Dječji vrtići Grada Dubrovnika

Dječji vrtići Dubrovnik djeluju kao ustanova za predškolski odgoj na području Grada Dubrovnika i obuhvaćaju deset lokacija.

Uključeno 1162 djece u 64 odgojne skupine, 23 skupine za djecu rane dobi i 41 skupine za djecu predškolske dobi. Odgojno obrazovni rad provodi 135 odgojitelja, stručnu podršku pruža 8 stručnih suradnika i dvije zdravstvene voditeljice organizirane u dva stručna tima.

Dječji vrtići Dubrovnik provode programe njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite i prehrane za djecu od navršenih godinu dana do polaska u školu.

Programi su utemeljeni na humanističko razvojnoj koncepciji, Programskom usmjerenju odgoja i obrazovanja predškolske djece, poticanju cjelovitog razvoja djece, poštivanju dječjih prava i uvažavanju individualnih potreba djece koje se postiže među ostalim stvaranjem razvojno poticajnog okruženja koje djeci omogućuje slobodu izbora aktivnosti prema prirodnoj znatiželji, interesima i potrebama. Otvorena komunikacija i dobra timska suradnja pridonosi kvalitetnijoj inkluziji djece s teškoćama u razvoju i uključivanjem osobnih pomagača nakon opservacije djece i prema procjeni stručnog tima.

Provode se posebni programi:

- Alternativni program odgojno obrazovnog rada prema koncepciji Marije Montessori
- Program rada odgojno obrazovne skupine s posebnim programom za djecu s teškoćama
- Program predškole
- Program katoličkog vjerskog odgoja
- Program rada s roditeljima „Rastimo zajedno“
- Projekti iz područja Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko društvo
- Olimpijada dječjih vrtića
- Sudjelovanje u Dubrovačkom karnevalu

Djelatnici se trajno stručno usavršavaju kako bi podizali razinu osobnih i profesionalnih kompetencija. Razvijamo partnerski odnos s roditeljima usklađivanjem svojih programa s potrebama roditelja te pridonosimo razvoju roditeljskih kompetencija. Kroz partnerstvo Vrtića i šire zajednice, nastojimo osigurati uvjete koji će pomoći djeci dostići svoje najveće potencijale.

2.2. Dječji vrtić Pčelica

Vrtić „Pčelica“ od 1985. godine radi kao područni objekt Dječjih vrtića Dubrovnik.

Intenzivnom izgradnjom naselja, smještajni kapaciteti postaju nedostatni, na cijelom području Grada Dubrovnika otvaraju se novi objekti, reorganizira se postojeća mreža Vrtića, dolazi do niza organizacijskih i prostornih promjena. Iako se već dugo priča o razdvajanju Dječjih vrtića Dubrovnik na manje cjeline, tek se 2019. godine, odlukom Gradskog vijeća Grada Dubrovnika kreće u stvarnu podjelu vrtića na dvije autonomne cjeline. Postupak osnivanja nove javne ustanove Dječji vrtić Pčelica dovršen je 26. srpnja 2021. godine.

U ovom trenutku Dječji vrtić Pčelica brine o 542 djece u 29 odgojnih skupina. Danas se ovaj vrtić nastoji profilirati u skladu s načelima holističkog pristupa, u skladu s Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje s namjerom poticanja razvoja djetetovih interesa i talenata, posvećujući pažnju posebnostima prostornih i materijalnih uvjeta u kojima se objekti nalaze.

Tako je PO Leptirić – Trsteno prepoznat kao mali, baštinski vrtić koji njeguje tradiciju i kulturnu baštinu našega kraja. PO Mala kuća objekt je koju svoju posebnost temelji na alternativnom Montessori programu i posebnom vjerskom programu. PO Zaton i Gromača svoju posebnost vide u održivom razvoju.

Polazeći od potreba i interesa djece i roditelja te specifičnosti zajednice u kojoj vrtić djeluje, uz redovni program u vrtiću se provode i drugi programi: Kraći program engleskog jezika, Program predškole za djecu koja nisu u redovitom programu vrtića, Program za djecu s posebnim potrebama, ali i Posebni programi podrške roditeljstvu.

2.3. Osnovna škola Lapad

Osnovna škola Lapad utemeljena je školske godine 1944./45. kao četverogodišnja škola.

Sedmogodišnjom postaje školske godine 1949./50., a u osmogodišnju prerasta 1953. godine.

Na lokaciji sadašnje Osnovne škole Lapad zgrada izgrađena je i počela s radom 11.rujna 1973.godine. Škola je u svom sastavu imala četverogodišnju Područnu školu Montovjerna do 2020.g. Osnovna škola Lapad u Dubrovniku djeluje na području gradskog kotara Lapad i radi u jednoj smjeni.

Škola danas broji 523 učenika od 1. do 8. razreda.

U 2022./23. školskoj godini u razrednoj nastavi radi 13 učitelja razredne nastave i jedan učitelj u posebnom razrednom odjelu djelomične integracije, a u predmetnoj nastavi 30 učitelja i 6 učitelja u produženom boravku učenika.

Odjel djelomične integracije u OŠ Lapad otvoren je u školskoj godini 2020/21. Odjel broji 5 učenika (1 učenika 1. razreda i 2 učenika 2. razreda i 2 učenika 3.razreda). Obzirom da se radi o novootvorenom odjelu, naš cilj je da djeca koja pohađaju ovakvu vrstu školovanja u našoj školi ostvare svoj maksimalni potencijal i razviju socijalizacijske vještine uz stručnu pomoć.

Osnovna škola Lapad postala je prva škola u Dubrovniku koja je dobila snoezelen sobu za djecu s teškoćama u razvoju koja je otvorena na proljeće 2021.g.

Snoezelen soba oblik je multisenzornog prostora koja djeci s teškoćama u razvoju pruža sigurno okruženje i potiče ih na interakciju s okolinom.

Svi učenici s teškoćama, kao i oni iz redovnog obrazovanja OŠ Lapad za koje se ukaže potreba koriste snoezelen sobu i to bez nekakvih terapijskih ciljeva, kao nadopunu redovnom obrazovnom procesu. Podsjetimo, sredstva za opremanje snoezelen sobe prikupila su se zahvaljujući donaciji Rotary kluba Dubrovnik i Rotary Satellite kluba Dubrovnik Jug i to donacijskim koncertom dubrovačkog benda "Silente" i akcijom "Online za pravu stva", krajem 2020.g.

Osnovna škola Lapad ima dugu, uspješnu tradiciju, zasnovanu na temeljima prve eksperimentalne škole u Dubrovniku. Zahvaljujući kvalitetnom radu djelatnika i uspjehu učenika, školi je 1985. godine dodijeljena "Plaketa Dubrovnika" za značajne rezultate u odgojno-obrazovnoj djelatnosti i društvenim aktivnostima.

Od 1976. godine pa do danas, školu su posjećivale i strane delegacije učitelja, studenata i učenika. Od 2000. godine OŠ Lapad uključena je u UNESCO-vu mrežu škola. Velika pozornost posvećuje se okolišu i estetskom uređenju škole, što potvrđuju priznanja na republičkoj (1974./75.-srebrna, a 1979.- zlatna Plaketa Republičkog odbora u akciji "Higijena i estetsko uređenje odgojno obrazovnih ustanova i njihove sredine") i europskoj razini. Škola Lapad ističe se uspješnim provođenjem odgoja za ljudska prava, građansku odgovornost i demokraciju, suradnju između učenika, učitelja i roditelja. Prateći suvremene trendove nastavnog procesa, u seminare Kvalitetne škole uključilo se 75 % djelatnika, a većina ih je već završila cjelokupan program. Velika pozornost posvećuje se provedbi Školskog preventivnog programa kroz česta predavanja i radionice za učitelje, učenike i roditelje vezane uz prevenciju zlostavljanja djece. U lipnju 2022. g , Osnovna škola Lapad dobila je Certifikat za Dijamantni status za izvrsno postignuće u održivom razvoju obrazovanja i vođenja, neprekidnim napretkom u održavanju okoliša škole i šire zajednice. Osnovna škola Lapad potpisala je Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru programa ERASMUS+ za Projekt pod nazivom Towards a better Individual with Value Education (Ključna aktivnost: Školska partnerstva), a koji traje 24 mjeseca, počevši od 1.9.2020.g. do 31.8.2022.g. za iznos od 24.802,00 eura, a koji je produljen za 12 mjeseci zbog uvjeta pandemije. Naročito smo ponosni i na brojne sportske uspjehe i to ne samo u klasičnim sportovima, koji se treniraju u sklopu ŠŠK Petka. Naša Škola je svojim aktivnostima i rezultatima rada prepoznatljiva u svojoj sredini, na županijskoj, regionalnoj i državnoj razini, posebice po humanitarnim akcijama u sklopu Lapadskog srca.

2.4. OSNOVNA ŠKOLA MONTOVJERNA

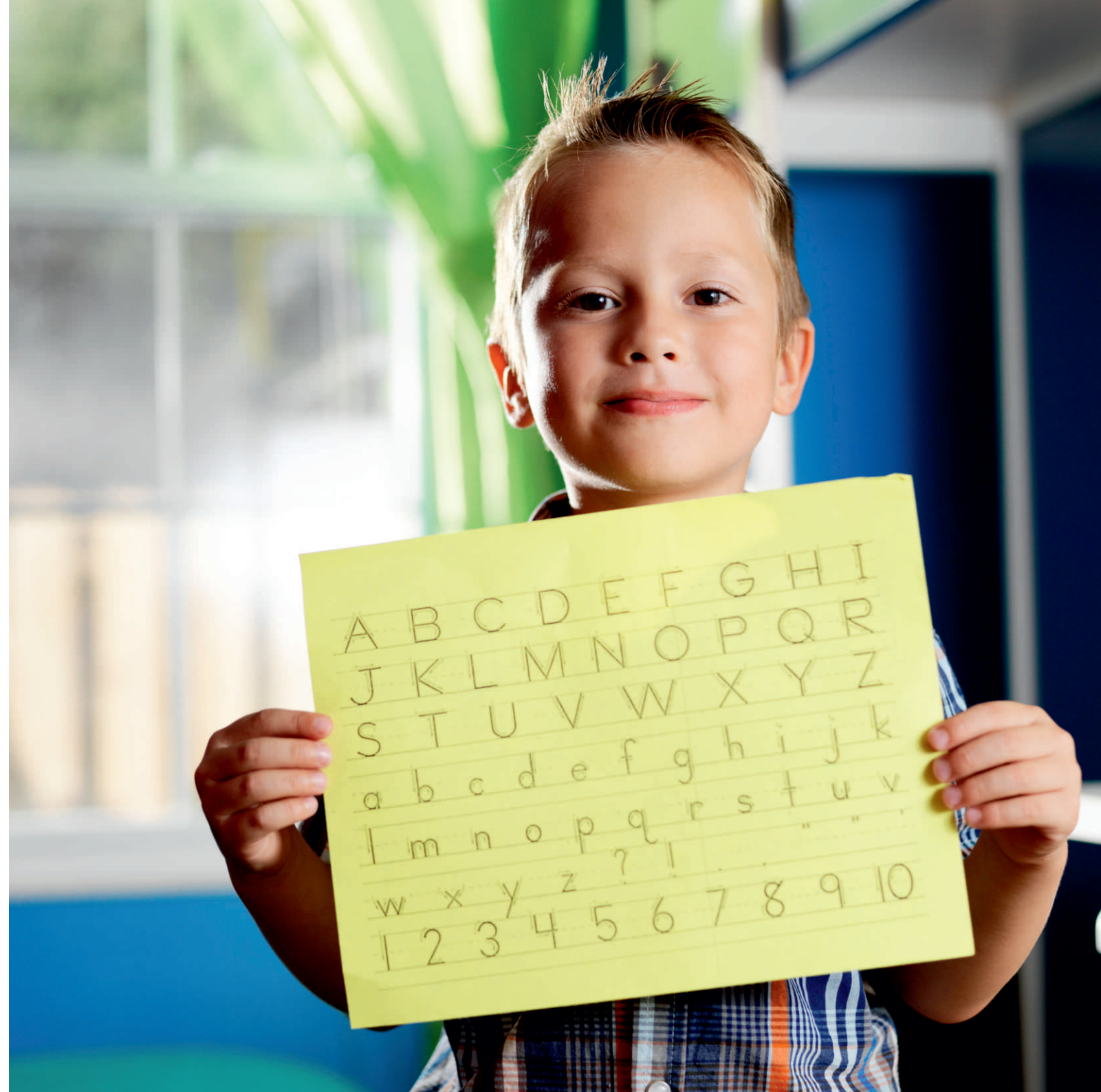
Osnovna škola Montovjerna je započela s radom sukladno Rješenju Ministarstva znanosti i obrazovanja kojim je utvrđeno da Osnovna škola Montovjerna, Dubrovnik ispunjava uvjete propisane zakonom za početak rada.

Odgojno-obrazovni rad u školi ostvaruje se redovnom i izbornom nastavom kao i dopunskim i dodatnim radom s učenicima, te kroz izvannastavne i izvanškolske aktivnosti. Redovna nastava obvezna je svim učenicima od prvog do osmog razreda. Osnovna škola Montovjerna raspolaže s dvadeset učionica i dvanaest kabineta za učitelje. U školskoj godini 2021./2022. nastava će se izvoditi u devet odjela razredne i devet odjela predmetne nastave. Sve učionice su opremljene stolnim računalom, projektorom i interaktivnim ekranom. Izborna nastava odnosi se na učenike koji su se sami odlučili za određeni nastavni program (vjeronauk, informatika, njemački jezik i francuski jezik). Izborna nastava informatike održava se u specijaliziranoj učionici opremljenoj stolnim računalima za učenike.

Dopunski rad organizira se za one učenike koji ne prate redoviti nastavni program s očekivanom razinom uspjeha, pa se privremeno za njega organizira oblik pomoći u učenju i nadoknađivanju znanja. Dodatni će se rad organizirati za darovite učenike. Izvannastavne aktivnosti učitelj će kreirati kroz svoju slobodu i uspješan poticaj za angažiranje učenika za rad izvan redovite nastave. Sadržaji i područja ostvarivanja izvannastavnih aktivnosti vrlo su raznoliki, što će se moći vidjeti kroz detaljno planiranje i programiranje određenih aktivnosti.

Kroz rad Školskog sportskog društva "Monta", organizirane su sportske sekcije iz košarke i juda za dječake i odbojke, košarke i juda za djevojčice. Učitelji će kroz svoje planove i programe predvidjeti rad s darovitim učenicima kao i rad s učenicima koji imaju posebne potrebe. Nositelji odgojno-obrazovne djelatnosti su: ravnateljica, učitelji, razrednici, stručni suradnici i kompletno osoblje škole.

Važan čimbenik u odgojno-obrazovnom radu je i školska knjižnica koja je informacijsko, medijsko i komunikacijsko središte škole. Škola radi u jednoj smjeni.

Razvojne teškoće u odgoju i obrazovanju

Autori: Rea Fulgosi-Masnjak, Liljana Pintarić Mlinar, Snježana Sekušak-Galešev

Datum publikacije: 2014

Knjiga: Učenik s teškoćama između škole i obitelji / Igrić, Liljana ; Fulgosi-Masnjak, Rea ; Wagner-Jakab, Ana (ur.).

Stranice: 8-24

Izdavač: Zagreb: Centar inkluzivne potpore IDEM

U ovom kontekstu važno je istaknuti činjenicu da se zahvaljujući napretku edukacijsko-rehabilitacijske znanosti koju prati promjena društvene svijesti; ili obrnuto, uvažavanjem prava na različitost, tj. dječjih i ljudskih prava, uvelike promijenio odnos društva prema osobama s posebnim potrebama. (Blaži, Pintarić Mlinar, 2006.).

Tijekom proteklih nekoliko desetljeća u pružanju podrške obiteljima djece s teškoćama u razvoju verificirani su različiti pristupi i programi, koji su za rezultat imali značajno veće pomake u funkcioniranju djeteta nego što se prije smatralo mogućim.

Promijenilo se i poimanje funkcioniranja pojedinca s razvojnim teškoćama, odnosno osobe s invaliditetom. Ono najsuvremenije naglašava proporcionalnu zavisnost iskorištavanja individualnih sposobnosti i podrške socijalnog okruženja (roditeljskih, odnosno obiteljskih potencijala i utjecaja lokalne zajednice na obitelj). Ovaj pristup ukazuje na činjenicu da podjednaki biološki potencijal/predispozicija može u uvjetima različite podrške imati prilično različite manifestne razine.

Prije četrdesetak godina i u razvijenijim zemljama roditeljima je predlagano da svoju djecu s rano evidentiranim teškoćama u razvoju odmah po rođenju smjeste u posebne ustanove te su oni nerijetko napuštali rodišta s osjećajem tuge, stida i krivnje. No već dvadesetak godina kasnije, neki drugi roditelji bolnicu napuštaju s dvije „košare“: u jednoj nose mnogo priručnika, letaka i brošura s informacijama o mjestima gdje se mogu obratiti za pomoć, a u drugoj košari, ukrašenoj vrpcom, sa sobom nose svoje dijete (Goodman, 1992).

1. Utemeljenost intervencija i podrške u poticanju ranog razvoja djece s rizičnim razvojnim čimbenicima. Pri odabiru intervencija i oblika podrške pokušavamo sistematizirati aktualna zapažanja rukovodeći se nalazima prošlih istraživanja, s ciljem predviđanja onog što se tek treba dogoditi. To je jedan vid definiranja teorije, koju Sroufe i sur., (1992; prema Macy, 2007) određuju kao organizirani sklop pretpostavki o tome kako nešto funkcionira (ili zašto se događa baš tako). Istraživanja o učincima primjernih oblika podrške u ranom razdoblju (rane intervencije za djecu s teškoćama u razvoju) naglašavaju da se dugotrajniji učinci takvih oblika podrške vide upravo u činjenici da se gotovo pedeset posto ove djece uključuje u redovne uvjete najprije predškolskog, a potom i ranog osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja (Zigmond, Kappel, 1998; prema Groark i sur., 2007).

Prema nalazima istraživanja iz Hrvatske (Zagreb, 2010. godine), uslijed rano naznačenih čimbenika odstupanja, 78 posto djece je bilo uključeno u relativno redovno medicinsko praćenje i tretman već do 6. mjeseca starosti, a samo u slučaju 4 posto djece, obitelj je bila obuhvaćena i nekom vrstom neformalne podrške roditeljskih grupa (Pintarić Mlinar, 2012). Istraživanja iz razvijenijih zemalja (posebice Kanade i Sjedinjenih američkih država) koja su se bavila uključivanjem djece s teškoćama u razvoju u redovne uvjete odgoja i obrazovanja, od ranog predškolskog pa sve do srednješkolnog obrazovanja. naglašavaju da za ovu skupinu djece treba planirati specifično usmjerene interventne aktivnosti (Mc William, 1996; prema Macy, Bricker, 2007). To planiranje podrazumijeva i pripremljenost, odnosno educiranost odgajatelja i nastavnika kako bi sveobuhvatno socijalno i fizičko okruženje bilo optimalno iskorišteno u svrhu inkluzije djece s teškoćama (Macy, Bricker, 2007; Starc i sur., 2004, Stančić, Ivančić, 1999, Sekušak-Galešev, 2008).

Zaključak i preporuke

DJEČJI VRTIĆI

Stručne službe dječjih vrtića pokazale su veliku motivaciju za stručnim usavršavanjem te potrebu za edukacijama i nastavkom savjetovanja od strane stručnjaka s ERF-a u vidu praćenja dogovorenih aktivnosti i snalaženja u kriznim situacijama vezanim za odnose s roditeljima i suradnju roditelja i odgajatelja.

Odgajateljice dječjih vrtića uključenih u projekt pokazale su senzibilnost za prihvaćanje djece s teškoćama i uočavanje odstupanja u funkcioniranju djece koja mogu upućivati na nezrelost za upis u školu, te svijest o potrebi dodatnog poticanja. Pokazale su spremnost za prihvaćanje sugestija u odnosu na postupke podrške djeci s teškoćama te iskazale veliku potrebu za dodatnim edukacijama.

OSNOVNE ŠKOLE

Stručne službe osnovnih škola nedovoljno su ekipirane stručnjacima koji su educirani za rad s učenicima s teškoćama. Niti jedna škola nema zaposlenog stručnog suradnika logopeda, a samo u jednoj školi zaposlen je pripravnik edukacijski rehabilitator.

Stručne službe ulažu veliki napor da pruže potporu učenicima s teškoćama i njihovim učiteljima u vidu provođenja primjerenog oblika školovanja, a također nastoje uspostaviti dobre suradničke odnose s roditeljima učenika s teškoćama. Međutim, u situaciji nedostatka potrebnog kadra rade u izuzetno teškim uvjetima. Zbog nedostatka adekvatnog kadra učenici s teškoćama ne dobivaju potrebnu potporu unatoč velikom trudu učitelja i stručne službe škole.

Stručne službe škola i učitelji pokazali su interes i izrazili potrebu za dodatnim edukacijama vezanim ne samo za poremećaj spektra autizma i ADHD, već i druge teškoće s kojima se susreću u radu s učenicima. Povezanost vrtića i škola procjenjuju izuzetno važnim, kako bi se mogli pripremiti za učenike kod kojih postoji sumnja na teškoće, ili se radi o nezrelosti, čime se prevenira neuspjeh ili odgoda upisa u školu koja nekim učenicima ne predstavlja dobrobit LOKALNA ZAJEDNICA.

Grad Dubrovnik je pokazao veliku senzibilnost za djecu s teškoćama i njihove roditelje podržavanjem ovog projekta i drugim akcijama koje su predstavljene na konferenciji za medije. Iako je projekt financiran od strane MZO, podrška lokalne zajednice je nužna zbog omogućavanja dodatnih resursa, ali i senzibilizacije javnosti.

Smatramo da se po pitanju nedostatka kadra treba i može još puno učiniti. Potrebno je predstaviti poticajne mjere za zapošljavanje logopeda i edukacijskih rehabilitatora u dječjim vrtićima i školama, kao što su npr. ciljane stipendije, omogućavanje sufinanciranja troškova stanovanja i slično, jer uključivanje djece/učenika s teškoćama u razvoju, neovisno o dobroj volji, bez potrebne stručne podrške ne može biti dovoljno uspješno.

Potrebno je istaknuti ulogu pomoćnika u nastavi, koji su podrška u školovanju učenicima s najvećim teškoćama, no bez adekvatne edukacije pomoćnika i njihovog stručnog vođenja, uspjeh također može biti upitan. Stoga predlažemo da lokalna zajednica osigura financijska sredstva za njihovu edukaciju, a stručno praćenje je vezano za već spomenuta neophodna zapošljavanja logopeda i edukacijskih rehabilitatora.

U trenutačnom nedostatku navedenog kadra predlažemo suradnju sa školama /ustanovama koje provode odgoj i obrazovanje prema posebnom programu.

PRIJEDLOG AKTIVNOSTI ZA VRTIČKU DOB

1) Naziv vježbe: Tjestenina od plastelina

Izvođenje vježbe: Potrebno je otkinuti mali komadić plastelina i valjati ga rukama dok se ne dobije oblik nalik tankom užetu. Zatim se uzmu škare i plastelin se reže na manje dijelove. Plastelin se može rezati na manje ili veće dijelove te se tako izrađuju različiti oblici tjestenine.

Kratkoročni ciljevi: opuštanje, zabava, poticanje pažnje i koncentracije

Dugoročni ciljevi: razvoj fine motorike prstiju i šake, koordinacija oko-ruka, kontrola pokreta

Potrebni materijali: plastelin, škare ili nožić

2) Naziv vježbe: Šarene štipalice

Izvođenje vježbe: Prije izvođenja potrebno je izrezati traku od kartona debljine 5 cm, duljina trake može biti po želji (ovisno koliko želite da zadatak bude zahtjevan). Na traku se zatim zalijepe izrezani kvadratići kolaž papira u raznim bojama (ako je traka dugačka boje se mogu i ponavljati).

Pred djetete se stave štipalice u raznim bojama i traka. Djetetov je zadatak uzeti traku s bojama i na svaki kvadratić zakačiti odgovarajuću štipalicu. Pa tako mora uzeti crvenu štipalicu i zakačiti ju na crveni kvadratić, zelenu na zeleni, itd. Vježba je gotova kada svaki kvadratić na traci ima svoju štipalicu.

Kratkoročni ciljevi: opuštanje, osjećaj zadovoljstva, poticanje pažnje i koncentracije

Dugoročni ciljevi: razvoj fine motorike prstiju i šake, koordinacija oko-ruka, razvoj palmarnog hvata, kontrola pokreta,

Potrebni materijali: štipalice, karton, kolaž papir, ljepilo

3) Naziv vježbe: Pom pom

Izvođenje vježbe: Vježba se može izvoditi prstima ili se može koristiti pinceta. Također, umjesto pincete može se koristiti i štipalica ili hvataljka za led. Djetete mora uhvatiti pom pom, prenijeti ga do posude za led i ubaciti u jednu kućicu. Može se početi s većim pom pom-ima kako bi djetetu bilo lakšena početku, a umjesto u posudu za led, može ih ubacivati u kutiju. Kada to savlada, može prijeći na sve manje i manje pom pom-e i precizno ubacivanje u kućice.

Kratkoročni ciljevi: opuštanje, zabava, poticanje pažnje i koncentracije

Dugoročni ciljevi: razvoj fine motorike prstiju i šake, koordinacija oko-ruka, pincetni hvat, palmarni hvat, kontrola pokreta

Potrebni materijali: posuda za led ili kutija, pom pomi, pinceta ili štipalica

4) Naziv vježbe: Pronađi pikulu

Izvođenje vježbe: U veću plastičnu posudu stavi se kinetički pijesak i u njega se sakriju pikule različitih veličina i boja. Aktivnost se može odvijati na podu ili za stolom i stolcem. Dijete rukom pokušava pronaći i izvaditi sve pikule. Kako pronalazi i vadi jednu po jednu pikulu, razvrstava ih prema boji u različite posude.

Kratkoročni ciljevi: poticanje pažnje i koncentracije, zabava, opuštanje

Dugoročni ciljevi: razvoj pincetnog hvata, koordinacija oko-ruka, razvoj fine motorike, razlikovanje boja

Potrebni materijali: velika plastična posuda, kinetički pijesak, pikule, manje posudice

5) Naziv vježbe: Jež

Izvođenje vježbe: Na radnu površinu ispred djeteta potrebno je postaviti duže drvene štapiće i plastičnu čašu s poklopcem na kojemu su gusto izbušene rupice. Dijete uzima jedan po jedan štapić i stavlja ga u čašu kroz rupice na poklopcu. Aktivnost završava kada su svi štapići zabijeni kroz rupice na čaši.

Kratkoročni ciljevi: zabava, poticanje pažnje i koncentracije

Dugoročni ciljevi: razvoj fine motorike, razvoj pincetnog i palmarnog hvata, kontrola pokreta

Potrebni materijali: plastična čaša s poklopcem na kojemu su rupice, drveni štapići

Izbor iz opsežnih opisa educiranih suradnika - studenata kao ilustraciju izvještaja pripremila

doc.dr.sc. Ljiljana Pintarić Mlinar

Jer "spremnost za učenje" ide iz srca i vodi do spremnosti za boravak u školi.

(Ljiljana Pintarić Mlinar)

Preporuke za roditelje

Polazak u školu predstavlja novi i veliki izazov i za dijete, ali i roditelje.

Kako bi dijete uspješno svladalo ovaj novi životni izazov mora biti psihofizički zrelo i spremno za polazak u školu, stoga se na ovu odgodu ne treba gledati nužno negativno, već i pozitivno. Djetetu koje nije spremno na polazak u školu potrebno je još rada i vježbe u određenim vještinama, ali i socijalno-emocionalne zrelosti kako bi mu početak tako važnog životnog razdoblja bio što uspješniji i jednostavniji.

Kronološka dob kao jedini kriterij uspješnog starta malih učenika nije dovoljan i pouzdan pokazatelj njihove spremnosti za ovladavanje školskim zahtjevima.

Odgoda upisa u prvi razred osnovne škole može se odobriti samo jedanput, i to za jednu školsku godinu, a dijete kojem je odgođen upis u prvi razred osnovne škole sljedeće godine bit će uvršteno u popis školskih obveznika radi ponovnog utvrđivanja njegova psihofizičkog stanja. Do polaska u školu obvezno je pohađati program predškole.

Vještine kojima djeca trebaju ovladati prije polaska u školu su: predmatematičke i grafomotoričke vještine, vještine jezičnog razumijevanja te fonološke svjesnosti - analiza i sinteza riječi i glasova, rastavljanje riječi na slogove, prepoznavanje i tvorba rime, razvoj vokabulara, vizualna percepciju, pažnja, koncentracija, pamćenje i slično.

Jedna od velikih životnih promjena na koju djecu možemo pripremiti i za koju se procjenjuje njihova psihomotorna zrelost/spremnost - je polazak u osnovnu školu.

Priprema djeteta za školu proces koji, u širem smislu, počinje od samog upisa djeteta u vrtić.

Kroz organizaciju prostornog, materijalnog i socijalnog vrtićkog okruženja podržava se radoznalost i samostalnost djeteta i daje mu se prilika za istraživanje, učenje i razvoj kreativnosti.

Iako mnogi vjeruju da je poznavanje slova i brojeva najbolja priprema za školu, istraživanja su pokazala kako će dijete koje krene u školu, a socijalno je prilagođeno, moći slijediti upute, imati usvojenu emocionalnu samoregulaciju i pokazivati empatiju te lakše savladavati školsko gradivo bez obzira na druga početna znanja.

Procjena spremnosti za školu obuhvaća procjenu stupnja razvoja djeteta u nekoliko psihomotornih područja (procjena tjelesnog i motoričkog, spoznajnog, govorno-jezičnog i socio-emocionalnog razvoja). Dijete koje je spremno za polazak u školu u svakom od tih područja razvoja pokazuje određene karakteristike, sposobnosti i vještine.

Što su predvještine čitanja i pisanja?

Dijete prije polaska u školu treba svladati određene vještine kako bi u školskoj dobi imalo uredan razvoj čitanja i pisanja, a te se vještine počinju razvijati već od samog rođenja.

Predvještine su:

Fonološka svjesnost podrazumijeva sposobnost djeteta da u predškolskoj dobi čuje i prepoznaje glasove koje može spajati npr. kada djetetu kažemo glasove S-A-T, ono prepoznaje da je to SAT; raščlanjivati npr. AUTO se sastoji od glasova A-U-T-O, da prepoznaje prvi glas u riječi i da je u mogućnosti dodavati i oduzimati glasove od kojih će dobiti novu riječ (npr. kad od riječi KRAJ oduzmemo glas K, dijete prepoznaje da je nova riječ RAJ) te da je u mogućnosti rimovati npr. koja se riječ imenuje s riječi gost (most)?

Prepoznavanje i imenovanje slova podrazumijeva vještinu djeteta koje je u mogućnosti prepoznati napisana slova (stvara vezu slovo-glas). Dijete ne treba biti u mogućnosti napisati slova, ali ih treba znati prepoznati.

Sposobnost pripovijedanja, kada se dijete nađe u svakodnevnim ili drugim okolnostima, a želi opisati ono što se dogodilo, mora steći sposobnost pripovijedanja o nekom događaju, nizati događaje redom, koristiti ispravne rečenice i sl.

Rječnik djeteta mora biti na zadovoljavajućoj razini (oko 10000 riječi), kako bi dijete moglo lakše razumijevati, pripovijedati te generalno lakše pratiti nastavni plan i program. Interes za tisak (npr. slikovnice) dijete od najranije dobi treba biti izloženo tisku (npr. slikovnicama), kako bi steklo svijest da se tekst na stranicama čita od vrha prema dnu, s lijeva na desno, kao i što je početak a što kraj određenog teksta.

Razvijena grafomotorika podrazumijeva preduvjet pisanja i sposobnost djeteta da piše/crta sve vrste linija, smješta ih pravilno u prostor te uočava detalje na pisanim oblicima (točke, kvačice i sl.).
(preuzeto s instagram stranice logopedica_)

SAVJETI - KAKO PRIPREMITI DIJETE ZA POLAZAK U ŠKOLU

Potičite dijete u razvoju samostalnosti i brizi za sebe (odijevanje, hranjenje, odlazak na WC, naučite ga vašu adresu, važne brojeve telefona i prometna pravila).

Prije polaska u školu dijete bi trebalo sve glasove izgovarati čisto i razgovijetno. Obratite pažnju na točnost padeža i smisao rečenica.
(govorno-jezični razvoj)

S djetetom posjetite knjižnicu, često mu čitajte slikovnice (pratite njegove interese), dječje časopise i sl. Razgovarajte s djetetom o pročitanom i potaknite ga da Vam prepriča pročitanu priču (u logičnom slijedu početak-sredina-kraj).

Neka dijete vidi i Vas kako čitate i uživate u čitanju.
(poticanje djetetovog zanimanja za čitanje)

Nije važno zna li dijete prije škole pisati i čitati, ali je važno da ima usvojene predvještine čitanja i pisanja (fonološka analiza i sinteza, prepoznavanje i imenovanje slova; ispravan hvat olovke; smjer pisanja - s lijeva na desno i odozgo prema dolje te kontrola pritiska olovke na papir).

Zajednički rješavajte s djetetom različite zadatke u radnim listovima i dječjim časopisima.
(razvoj grafomotorike i percepcije)

Zajednički s djetetom provjeravajte rješenja tih zadataka uz isticanje dobrih rezultata i napretka. Učite dijete da je vrijedno truditi se te da vježbanjem neke aktivnosti možemo u njoj napredovati i postajati sve uspješniji.
(poticanje samokontrole i samopouzdanja)

Kroz igru s Vašim djetetom crtajte, modelirajte plastelinom, nižite perlice i izrezujte škaricama.
(poticanje razvoja fine motorike i govora)

Na zabavan način zajedno s djetetom rastavljajte riječ na slogove i glasove, a zatim spajajte glasove u riječ. Prvo kraće, a zatim duže riječi.
(poticanje razvoja fonološke analize i sinteze)

Igrajte s djetetom razne društvene igre jer na taj način djeca uče poštivati pravila i uče prihvaćati pobjedu i poraz (socio-emocionalni razvoj)

Učite djecu prihvatljivim načinima izražavanja emocija, empatiji i suradničkom ponašanju pri čemu Vam mogu pomoći edukativni materijali za poticanje socio-emocionalnog razvoja djece od 6 do 8 godina – Učenje srcem.

Nemojte se kod svog djeteta orijentirati samo na vještine i karakteristike koje su mu slabije razvijene, nego prepoznajte njegove jake strane, ono u čemu je dobro, što voli i za što je motivirano (sportske aktivnosti, crtanje, glazba i sl.). Omogućite mu da se bavi tim aktivnostima, doživi uspjeh i poveća svoje samopouzdanje. Tada će biti motiviranije vježbati ono što mu ide lošije ili mu nije zanimljivo.

Djetetu uvijek o školi pričajte u pozitivnom, ali realnom kontekstu. Nije dobro dijete plašiti školom niti mu sve o školi prezentirati pretjerano oduševljeno. Igrajte se škole i kroz igru dijete upoznajte s pojmom školskog sata, zvona, odmora, različitih predmeta, načinom obraćanja učiteljici i s primjerenom komunikacijom u razredu.

Potaknite dijete da Vam slobodno postavlja pitanja i otvoreno pokazuje svoje osjećaje vezano uz polazak u školu. (pogotovo strahove i zabrinutost)

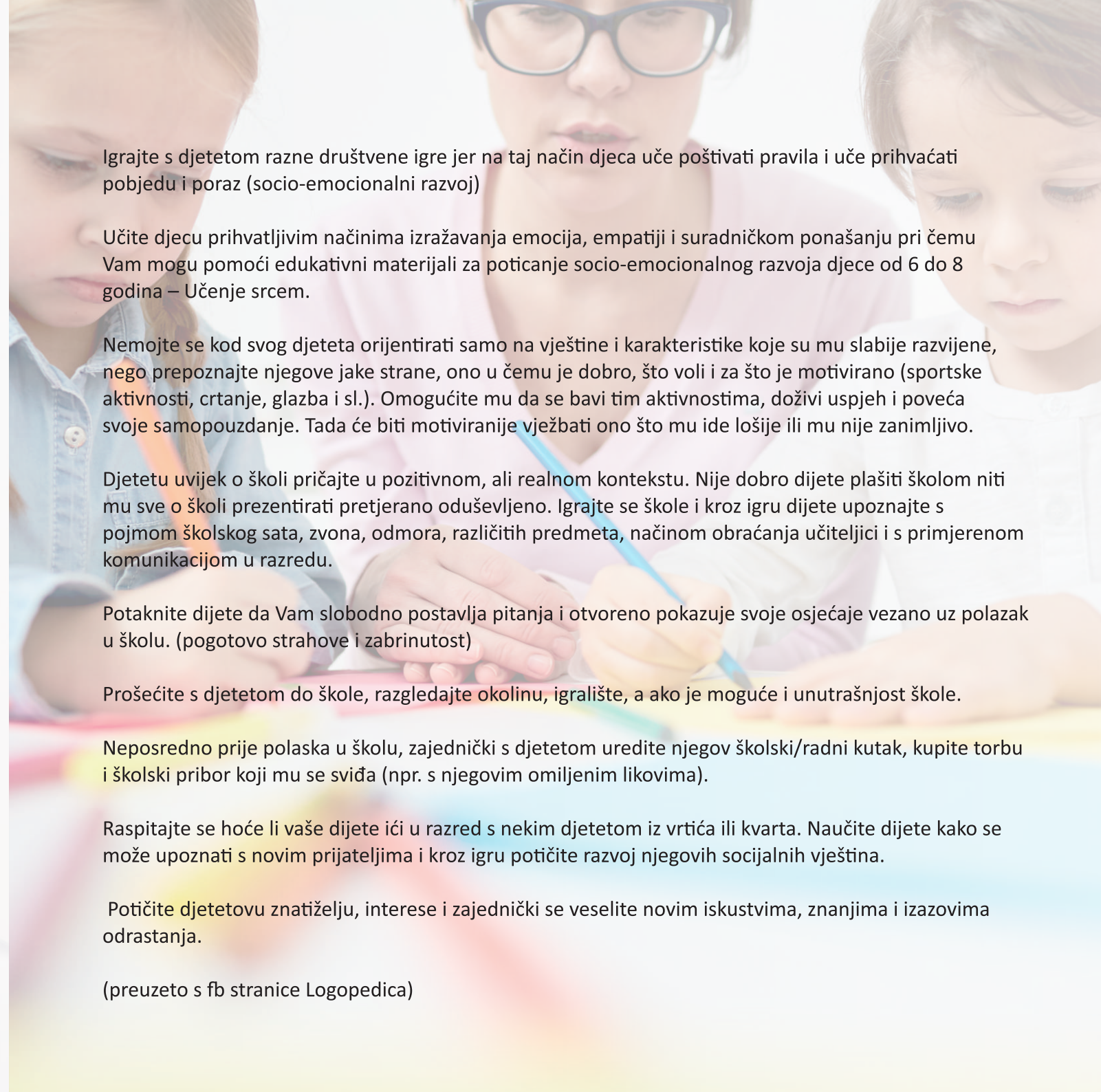
Prošecite s djetetom do škole, razgledajte okolinu, igralište, a ako je moguće i unutrašnjost škole.

Neposredno prije polaska u školu, zajednički s djetetom uredite njegov školski/radni kutak, kupite torbu i školski pribor koji mu se sviđa (npr. s njegovim omiljenim likovima).

Raspitajte se hoće li vaše dijete ići u razred s nekim djetetom iz vrtića ili kvarta. Naučite dijete kako se može upoznati s novim prijateljima i kroz igru potičite razvoj njegovih socijalnih vještina.

Potičite djetetovu znatiželju, interese i zajednički se veselite novim iskustvima, znanjima i izazovima odrastanja.

(preuzeto s fb stranice Logopedica)

Udruge „Poseban prijatelj“ Dubrovnik i „Visoki jablani“ iz Rovinja zahvaljuju prije svega Ministarstvu znanosti i obrazovanja koje financira projekt „Za učenje spremni!“.

Zahvaljujemo se pročelniku UO za obrazovanje, šport, socijalnu skrb i civilno društvo, *g. Dživu Brčiću* koji je podržao ovaj projekt i omogućio smještaj studenticama Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta kako bi pomogle u ovom projektu, kao i ravnatelju Studentskog doma Dubrovnik *Marku Potrebici* za ustupanje prostora Studentskog doma za rad sa stručnim službama vrtića i škola i smještaj studentica i profesorica Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta u Zagrebu

Zahvaljujemo i ravnateljicama i stručnim službama vrtića i škola - partnera u projektu, kao i odgajateljicama, učiteljicama i profesorima.

Vrtići Dubrovnik i Pčelica:

Franica Lasić
Diana Brkić
Lea Burić
Severina Hađija
Tihana Oreč
Nikica Kličan
Dragica Barlek
Vinka Juković
Alma Đ. Mateljan
Zorana Dedić
Marta Jovanović
Azra Tanović
Amra Džanković
Ines Puljizević
Ana Portolan
Suzana Herceg
Marija Vuleša
Ivana Špero

Ivana Kapović
Marija Violać
Dijana Tot
Ana Pasqualicchio
Nina Svilokos
Deša Čížek
Helena Ivičević-Bakulić
Ivana Butigan
Srđana Kravarović
Tanja Perović Kakarigji
Marijana Oberan
Andrea Grgurević
Sonja Karamehmedović
Andrea Radulović
Maja Cigić
Ana Vrtiprah
Daria Vlašić
Ljubica Kordić

Daniela Malić
Ana Brailo
Nikolina Zec
Marijela Kunica
Ivona Mojaš
Katarina Bošković
Miroslava Pavić
Marina Puljizević
Natalija Šarić

OŠ Montovjerna

Lucija Vujica
Jasna Čović
Tanja Rončević
Nike Savić
Andrijana Iveković
Zrinka Burić

OŠ Lapad

Nikolina Soko
Sonja Ristić
Sumejja Brković
Mira Šejtanić
Vinka Sušac
Emilija Vlašić
Ivana Matijević
Ivana Lučić
Ivana Radaljac

Marijana Pasqualicchio
Viktorija Konjevod
Patricija Mage Vidak.

Hvala našim profesoricama s Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta na trudu, volji i vremenu kojeg su izvojile za naš projekt: *doc.dr.sc. Ljiljana Pintarić Mlinar, izv.prof.dr.sc. Snježana Sekušak Galešev, doc.dr.sc. Blaženka Brozović i prof.dr.sc. Zrinjka Stančić.*

Velika hvala studenticama Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta u Zagrebu:

Diplomski studij:

Dorotea Jelovica
Antonija Marić
Antonela Kokorović
Ana Marić
Monika Stojak
Preddiplomski studij:
Tihana Antunović
Meri Bagić
Sara Svorcina

Dora Mikulić
Mia Kovačević
Jelena Grlić
Adriana Hlebec
Paula Rendulić
Katarina Deak
Doris Hegedušić
Melita Hršak

Hvala još jednom svim sudionicima u projektu, a posebno roditeljima djece s teškoćama u razvoju, koji su nam dali svoje povjerenje i suglasnosti da njihova djeca budu dio projekta „Za učenje spremni!“.

Za udругu „Poseban prijatelj“ Dubrovnik
Dženita Lazarević, Silva Capurso i Lamia Lazarević

Za udругu „Visoki jablani“ Rovinj
Mihaela Jović Karešin i Dina Ivas

Um nije posuda koju treba napuniti, nego vatra koju treba rasplamsati
(Plutarh)

